

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2013. április 18.(*)

„Valamely tagállam által az uniós jog megsértésével beszedett adók visszatérítése – A visszatérített adó után fizetendő kamatot korlátozó nemzeti szabályozás – Az adó visszatérítése iránti kérelem benyújtásának időpontját követő naptól számított kamatok – Az uniós joggal való összeegyeztethetetlenség – A tényleges érvényesülés elve”

A C-565/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunalul Sibiu (Románia) a Bírósághoz 2011. november 10-én érkezett, 2011. július 1-jei határozatával terjesztett elő az előtte

Mariana Irimie

és

az **Administrația Finanțelor Publice Sibiu,**

az **Administrația Fondului pentru Mediu**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: M. Ilešić tanácselnök (előadó), E. Jarašiūnas, A. Ó Caoimh, C. Toader és C. G. Fernlund bírák,

előtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: M. Aleksejev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. október 17-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- M. Irimie képviseletében D. Târșia avocate,
- a román kormány képviseletében R. H. Radu, R. M. Giurescu és A. Voicu, meghatalmazotti minőségben,
- a spanyol kormány képviseletében A. Rubio González, meghatalmazotti minőségben,
- a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében J.-P. Keppenne, L. Bouyon és C. Barslev, meghatalmazotti minőségben,

a előtanácsnok indítványának a 2012. december 13-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következ?

Ítéletet

1 Az elzetes döntéshozatal iránti kérelem egy olyan nemzeti szabályozásnak az uniós joggal való összeegyeztethetőségére vonatkozik, amely az uniós jog megsértésével beszedett adó visszatérítésekor fizetendő kamatokat az ezen adó visszatérítése iránti kérelem benyújtásának időpontját követő naptól számítandó kamatra korlátozza.

2 E kérelmet az M. Irimie, román állampolgár, valamint az Administrația Finanțelor Publice Sibiu (nagyszebeni államháztartási hivatal) és az Administrația Fondului pentru Mediu (a környezetvédelmi alapot kezelő hatóság) közötti, az uniós jog megsértésével beszedett adó visszatérítésére vonatkozó kamatok tárgyában folyó jogvita keretében terjesztették elő.

A román jog

Az 50/2008. sz. sürgősségi kormányrendelet

3 A román jogrendben a tényállás megvalósulásának időpontjában a gépjárművek környezetszennyezési adóját a gépjárművek környezetszennyezési adójának létrehozásáról szóló, 2008. április 21-i 50/2008. sz. sürgősségi kormányrendelet (Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule; *Monitorul Oficial al României*, 2008. április 25-i 327. sz., I. rész; a továbbiakban: 50/2008. sz. OUG) szabályozta.

A 92/2003. sz. kormányrendelet

4 Az adóigazgatási eljárást az adózás rendjéről szóló 2003. december 24-i 92. sz. módosított kormányrendelet (Ordonanța Guvernului nr. 92 privind Codul de procedură fiscală *Monitorul Oficial al României*, 2007. július 31-i 513. sz., I. rész; a továbbiakban: 92/2003. sz. OG) szabályozza.

5 A 92/2003. sz. OG „Az adóalanyok kérelmeinek elintézési határideje” című 70. cikke elírja:

„(1) A jelen törvénykönyv értelmében az adófizetők által benyújtott kérelem tárgyában az adóhatóság a kérelem beérkezését követő 45 napon belül határoz.

(2) Azokban az esetekben, amikor a kérelem tárgyában való döntéshozatalhoz a határozat szempontjából releváns kiegészítő információkra van szükség, e határidő meghosszabbodik a kérelem benyújtásának időpontja és a kért információk megszerzésének időpontja közötti időtartammal.”

6 A 92/2003. sz. OG „Az állami forrásokból visszafizetett vagy visszatérített összegek kamatának mértéke” című 124. cikkének (1) bekezdése ekképp rendelkezik:

„Az állami forrásokból visszafizetendő vagy visszatérítendő összegek vonatkozásában az adófizetők a [...] 70. cikkben meghatározott határidő lejártát követő naptól kezdve a lejárat határnápig a törvény által meghatározott módok valamelyikén kamatra jogosultak. A kamat az adóalany kérelmére kerül kifizetésre.”

A közigazgatási perekről szóló 554/2004. sz. törvény

7 A közigazgatási pereket a közigazgatási perekről szóló, 2004. december 2-i 554. sz. módosított törvény (Legea contenciosului administrativ nr. 554; *Monitorul Oficial al României*,

2004. december 7-i 1154. sz., I. rész; a továbbiakban: 554/2004. sz. törvény) szabályozza.

8 Az 554/2004. sz. törvény „A bírósághoz fordulás indokai” című 1. cikkének (1) bekezdése elírja:

„Bármely személy, aki úgy ítéli meg, hogy jogait vagy jogos érdekeit valamely hatóság közigazgatási aktus vagy valamely kérelemnek a törvény által elírt határidőn belüli kezelésének elmulasztása által megsértette, az illetékes közigazgatási bírósághoz fordulhat az aktus hatályon kívül helyezése, a hivatkozott jog vagy jogos érdek elismerése és az elszenvedett kár megtérítése céljából. [...]”

9 Az 554/2004. sz. törvény „A kereset tárgya” című 8. cikkének (1) bekezdése ekképp rendelkezik:

„Az a személy, akinek valamely törvény által elismert jogát vagy jogos érdekét valamely egyoldalú közigazgatási aktus megsértette, és aki nem találja kielégítőnek az aktust kibocsátó hatósághoz címzett elzeteres panaszára adott választ, illetve aki a kitzött határidőn belül nem kapott választ, [...] az aktus részleges vagy teljes hatályon kívül helyezése, az elszenvedett kár megtérítése, illetve adott esetben a nem vagyoni kár megtérítése iránti keresetet nyújthat be az illetékes közigazgatási bírósághoz. Bármely olyan személy is a közigazgatási bírósághoz fordulhat, aki úgy ítéli meg, hogy valamely, a törvény által elismert jogát azzal sértették meg, hogy kérelmét késedelmesen kezelték, illetve kérelmének kezelését igazolatlanul megtagadták [...]”

Az alapeljárás és az elzeteres döntéshozatalra elterjesztett kérdés

10 2007-ben M. Irimie Németországban nyilvántartásba vett gépjárművet vásárolt. A Romániában történő nyilvántartásba vétel céljából az Administrația Finanțelor Publice Sibiu 2008. július 4-i határozatának megfelelően az 50/2008. sz. OUG-ban elírt környezetszennyezési adót fizetett 6707 RON összegben.

11 2009. augusztus 31-én M. Irimie eljárást kezdeményezett a Tribunalul Sibiu (nagyszebeni elsőfokú bíróság) előtt a célból, hogy egyrészt az Administrația Finanțelor Publice Sibiu-t és az Administrația Fondului pentru Mediul kötelezzék a környezetszennyezési adó visszatérítésére, másrészt az adó megfizetésétől számítva az ezen összeg után járó kamatok megfizetésére.

12 A kérdést elterjesztő bíróság megállapította, hogy a kérelemnek a környezetszennyezési adó címen megfizetett összeg visszatérítésére vonatkozó része a Bíróságnak a C-402/09. sz. Tatu-ügyben 2011. április 7-én hozott ítéletére (EBHT 2011., I-2711. o.) és az ezen ítéletet megerősítő újabb ítélkezési gyakorlatra figyelemmel nem okoz különösebb gondot

13 Ezzel szemben a környezetszennyezési adó összege után járó, ezen adó megfizetésének időpontjától számított kamatok megfizetésére irányuló kérelmet illetően a kérdést elterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy annak a 92/2003. sz. OG 70. és 124. cikkének együttes rendelkezése okán nem adhat helyt. Amint ugyanis azt a bíróság a Bíróság felvilágosításkérésére adott válaszában kiemelte, az állandó és egyértelmű nemzeti ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az említett rendelkezések értelmében a tényleg felül járó, állami forrásokból fizetendő kamatokat a visszatérítés iránti kérelem benyújtásának időpontját követő naptól kell számítani.

14 A kérdést elterjesztő bíróságnak mindazonáltal kétségei merültek fel a szabálynak az uniós joggal, különösen az egyenértékűség, a tényleges érvényesülés és az arányosság elvével, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának az EUSZ 6. cikkel együttesen értelmezett 17. cikkében szereplő tulajdonhoz való joggal való összeegyeztethetőségét illetően.

15 E körülményekre tekintettel a Tribunalul Sibiu az eljárás felfüggesztése mellett döntött, és a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„Lehet-e úgy értelmezni a [z uniós] jog – e joggal ellentétes szabály alkalmazásával történő – megsértésével magánszemélyeknek okozott kár megtérítése iránti kártérítési igény tényleges érvényesülésének, egyenértékűségének és arányosságának a [...] Bíróság ítélkezési gyakorlatából eredő, az [EUSZ 6. cikk] és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17. cikke által oltalmazott, tulajdonhoz való joggal kapcsolatos [elveit], hogy [azokkal] ellentétesek azok a nemzeti jogi rendelkezések, amelyek korlátozzák azon kártérítés összegét, amelyet a jogsértést elszenvedett magánszemély kaphat?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

16 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az előterjesztett kérdés lényegében annak megválaszolására irányul, hogy az uniós jogot úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely az uniós jog megsértésével beszedett adók visszatérítéskor fizetendő kamatokat az ezen adó visszatérítése iránti kérelem benyújtásának időpontját követő naptól számított kamatokra korlátozza.

17 M. Irimie és az Európai Bizottság úgy ítéli meg, hogy e kérdésre igenlő választ kell adni, míg a román, a spanyol és a portugál kormány azt állítja, hogy az alapeljárásban szereplőhöz hasonló szabályozás nem ellentétes az uniós joggal.

18 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság már megállapította, hogy az uniós joggal ellentétes az 50/2008. sz. OUG-nak az alapeljárás tényállása megvalósulása idején hatályos változata által bevezetetthez hasonló olyan adó, amely visszatart a más tagállamokban vásárolt használt járművek Romániába való behozatalától és ottani forgalomba helyezésétől (a fent hivatkozott Tatu-ügyben hozott ítélet 58. és 61. pontja).

19 Meg kell állapítani – amint azt a főtanácsnok is tette indítványának 19. pontjában – hogy a Bíróságnak nem feladata jogilag minősíteni az alapeljárás felperese által benyújtott keresetet. A jelen ügyben az alapeljárás felperesének feladata, hogy pontosítsa keresetének jellegét és jogalapját a kérdést előterjesztő bíróság ellenőrzése mellett (lásd analógia útján a C-524/04. sz. Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation ügyben 2007. március 13-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-2107. o.] 109. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

20 Az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az uniós jog megsértésével valamely tagállam által kivetett adók visszatérítéséhez való jog az ilyen adókat tiltó uniós rendelkezések által a jogalanyok számára biztosított jogokból ered, és azokat kiegészíti. A tagállam tehát főszabály szerint köteles az uniós jog megsértésével kivetett adók visszafizetésére (a C-398/09. sz., Lady & Kid és társai ügyben 2011. szeptember 3-án hozott ítélet [EBHT 2011., I-7375. o.] 17. pontja, valamint a C-591/10. sz., Littlewoods Retail és társai ügyben 2012. július 19-én hozott ítélet 24. pontja).

21 Továbbá emlékeztetni kell arra, hogy abban az esetben, ha valamely tagállam az uniós jog szabályainak megsértésével vetett ki adót, a jogalanyok nem csak a jogosulatlanul kivetett adó visszatérítésére, hanem az e tagállam részére fizetett vagy az általa ezen adóval közvetlen összefüggésben levont összegek visszatérítésére is jogosultak. Ez magában foglalja az abból eredő veszteségeket is, hogy az adó idő előtti követelése következtében a pénzüsszeg nem állt rendelkezésre (lásd a C-397/98. és C-410/98. sz., Metallgesellschaft és társai egyesített ügyekben 2001. március 8-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-1727. o.] 87–89. pontját, a C-446/04. sz. Test

Claimants in the FII Group Litigation ügyben 2006. december 12-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-11753. o.) 205. pontját, a fent hivatkozott Littlewoods Retail és társai ügyben hozott ítélet 25. pontját, valamint a C-113/10., C-147/10. és C-234/10. sz., Zuckerfabrik Jülich és társai egyesített ügyekben 2012. szeptember 27-én hozott ítélet 65. pontját).

22 Ebből következik, hogy a tagállamokra hárított azon kötelezettség elve, hogy az uniós jog megsértésével kivetett adók összegét kamatokkal kell visszafizetniük, ez utóbbi jogból ered (a fent hivatkozott Littlewoods Retail és társai ügyben hozott ítélet 26. pontja, valamint a fent hivatkozott Zuckerfabrik Jülich és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 66. pontja).

23 E tekintetben a Bíróság már megállapította, hogy uniós szabályozás hiányában az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata meghatározni e kamatok fizetésének feltételeit, különösen e kamatok mértékét és számításának módját is beleértve. E feltételeknek tiszteletben kell tartaniuk az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét, vagyis azok nem lehetnek a belső jog rendelkezésein alapuló hasonló kérelmek feltételeinél kedvezőtlenebbek, és a gyakorlatban nem tehetik lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Littlewoods Retail és társai ügyben hozott ítélet 27. és 28. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

24 Az egyenértékűség elvét illetően meg kell állapítani, hogy a Bíróság nem rendelkezik olyan információval, amely kételyre adna okot azt illetően, hogy az alapügyben vitatott szabályozás ezen elvvel összhangban áll-e.

25 A Bíróság rendelkezésére álló iratokból ugyanis láthatóan az tűnik ki, hogy az alapeljárásban vitatott szabályozást, amely a kamatok számítását csak a tartozatlanul megfizetett adó visszatérítése iránti kérelem benyújtásának időpontját követő naptól írja elő, valamennyi olyan összegre alkalmazni kell, amelyeket állami forrásokból kell visszatéríteni, akár az uniós jog, akár pedig a nemzeti jog megsértésével szedték be ezeket, aminek vizsgálata mindazonáltal a nemzeti bíróság feladata.

26 A tényleges érvényesülés elvét illetően meg kell állapítani, hogy ezen elv a valamely tagállam által az uniós jog megsértésével beszedett adó visszatérítése esetén megköveteli, hogy különösen az esetlegesen fizetendő kamatok számítására vonatkozó nemzeti szabályok ne fosszák meg az adóalanyt az adó tartozatlan megfizetése által okozott veszteségek megfelelő megtérítésétől (lásd a fent hivatkozott Littlewoods Retail és társai ügyben hozott ítélet 29. pontját).

27 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy az alapeljárásban vitatotthoz hasonló olyan szabályozás, amely a kamatok számítását a tartozatlanul megfizetett adó visszatérítése iránti kérelem benyújtásának időpontját követő naptól írja elő, nem felel meg e követelménynek.

28 E veszteség ugyanis elsősorban azon időszak hosszától függ, amelynek során az uniós jog megsértésével tartozatlanul megfizetett összeg nem állt rendelkezésre, és így módon a szabály szerint a szóban forgó adó tartozatlan megfizetésének időpontja és az ezen adó visszatérítésének időpontja közötti időszokban keletkezik.

29 A fentiekre figyelemmel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely az uniós jog megsértésével beszedett adók visszatérítésekor fizetendő kamatokat az ezen adó visszatérítése iránti kérelem benyújtásának időpontját követő naptól számított kamatokra korlátozza.

A költségekről

30 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely az uniós jog megsértésével beszedett adók visszatérítésekor fizetendő kamatokat az ezen adó visszatérítése iránti kérelem benyújtásának időpontját követő naptól számított kamatokra korlátozza.

Aláírások

* Az eljárás nyelve: román.